

Lösningförslag: Tentamen - Försäkringsredovisning (MT7035), 27 aug 2019, 9-14

Uppgift 1

a. 3 p

Fritt eget kapital är den delen av det egna kapitalet som får delas ut till ägarna.

b. 3 p

Avskrivningar.

c. 10 p

	<u>BR dec 31 2010</u>	
Likvida medel	200	Bundet eget kapital 50
Kortfristiga fordringar	0	Fritt eget kapital 350
Materiella anläggningstillgångar	300	Långfristiga skulder 100
Summa tillg.	500	Summa eget kap. & skuld. 500
	<u>RR 2011</u>	
Personalkostnader	40	Försäljning 300
Avskrivningar	100	
Finansiella kostnader	10	
Resultat	150	
	300	300
	<u>BR dec 31 2011</u>	
Likvida medel	350	Bundet eget kapital 50
Kortfristiga fordringar	100	Fritt eget kapital 500
Materiella anläggningstillgångar	200	Långfristiga skulder 100
Summa tillg.	650	Summa eget kap. & skuld. 650

d. 4 p

Räntabilitet på totalt kapital = $(300-40-100)/(0,5*500+0,5*650) = 27,83\%$

Räntabilitet på eget kapital = $150/(0,5*(50+350)+0,5*(50+500)) = 31,58\%$

Uppgift 2 (max 20 poäng)

Livförsäkring (AD)

Ett nystartat försäkringsbolag har följande balansräkning den 31 december 2017 (i SEK):

Kassa	1 000	Eget kapital	1 000
		Skulder	0
Totala tillgångar	1 000	Skulder och eget kapital	1 000

Den 1 januari 2018 säljer bolaget ett enda fondförsäkringskontrakt med följande beskrivning:

- Ett sparkontrakt där kundens tillgångar investeras i fonder enligt kundens val
- Premie, som betalas årligen vid kontraktets försäljningsdag samt varje återkommande årsdag (alltså den 1 januari varje år): SEK 2 000
- Kontraktets ursprungliga löptid: 3 år (från den 1 januari 2018 till den 31 december 2020)
- Fondavgift till försäkringsbolaget, som dras av årligen vid kontraktets försäljningsdag samt varje återkommande årsdag (alltså den 1 januari varje år): 1% av fondvärdet
- I kontraktet ingår ett dödsfallskydd för efterlevande. Det betyder, vid ett potentiellt dödsfall av försäkringstagaren under kontraktets löptid, så betalar bolaget 110% av fondvärdet till de efterlevande. En riskpremie dras årligen vid kontraktets försäljningsdag samt varje återkommande årsdag av SEK 2.

Dessutom vet vi följande:

- Försäkringstagaren är fortfarande vid liv den 31 december 2018
- Bolagets organisationsform är vinstutdelande aktieföretag
- Bolaget har årliga administrationskostnader av SEK 15 per år, vilka vi (som förenkling) antar uppstår i sin helhet den 1 januari varje år
- Bolagets likvida medel är investerade under hela kontraktperioden i kassa eller bank
- Avkastningen på kassa och bank är 2% per år under hela kontraktperioden
- Avkastningen på fonderna är 10% per år under hela kontraktperioden
- Inga utdelningar till aktieägarna sker under åren.

Som förenkling bortser vi i detta exempel från:

- Anskaffningskostnader inklusive eventuella försäljningsprovisioner
- Fondbolagens köpavgifter, säljavgifter och förvaltningsavgifter i relation till fondinnehaven
- Fondrabatter (kickbacks) som fondbolagen betalar till försäkringsbolaget
- Skatter.

a. (3 p)

Beräkna utvecklingen av försäkringstagarens fondinnehav under året 2018 i en tabell med ingående värden (dagens slut den 31 december 2017) och utgående värden (dagens slut den 31 december 2018), samt relevanta kassaflöden.

Fondinnehav (ingående balans)	31 dec 2017	0
Premie	1 jan 2018	2 000
Fondavgift	1 jan 2018	-20
Positiv riskpremie	1 jan 2018	-2
Avkastning	Under året	198
Fondinnehav (utgående balans)	31 dec 2018	2 176

b. (2 p)

Beräkna utvecklingen av aktieägarens likvida medel (kassa / bank) under året 2018 i en tabell med ingående och utgående värden, samt relevanta kassaflöden.

Kassa/bank (ingående balans)	31 dec 2017	1 000
Fondavgift	1 jan 2018	20
Positiv riskpremie	1 jan 2018	2
Administrationskostnad	1 jan 2018	-15
Avkastning	Under året	20
Kassa/bank (utgående balans)	31 dec 2018	1 027

c. (5 p)

Ställ upp bolagets resultaträkning för året 2018 enligt dagens redovisningsregler och nettoredovisningsmodellen (unbundling). Använd den lagstadgade uppställningsformen (se exempelvis Palmgren).

Se lösning för deluppgift d.

d. (5 p)

Ställ upp bolagets resultaträkning för året 2018 enligt dagens redovisningsregler och livförsäkringsmodellen. Använd den lagstadgade uppställningsformen (se exempelvis Palmgren).

Resultaträkning (förenklad)	Nettoredovisning	Livförsäkringsmodell
	2016	2016
II TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE		
1 Premieinkomst	2	2 000
2 Kapitalavkastning, intäkter		
3a Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk		198
3b Värdeökning på övriga placeringstillgångar		
4 Övriga tekniska intäkter	20	
5 Försäkringsersättningar		
6 Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar		-2 176
7 Återbäring och rabatter		
8 Driftskostnader	-15	-15
9 Kapitalavkastning, kostnader		
10 Orealiserade förluster på placeringstillgångar		
11 Övriga tekniska kostnader		
12 Kapitalavkastning överförd till finansrörelsen		
13 Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	7	7
III ICKE-TEKNISK REDOVISNING		
2 Livförsäkringens tekniska resultat	7	7
3a Kapitalavkastning, intäkter	20	20
3b Orealiserade vinster på placeringstillgångar		
4 Kapitalavkastning överförd från livförsäkringsrörelsen		
5a Kapitalavkastning, kostnader		
5b Orealiserade förluster på placeringstillgångar		
7 Övriga intäkter		
8 Övriga kostnader		
9 Extraordinära intäkter		
10 Extraordinära kostnader		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	27	27

e. (5 p)

Ställ upp bolagets resultaträkning för året 2018 enligt framtidens redovisningsregler IFRS 17. Använd följande förenklade uppställningsform:

Försäkringsintäkter (insurance revenue)	
Försäkringstjänstekostnader (insurance service expenses)	
Försäkringstjänsteresultat	
Tillgångsavkastning (investment return)	
Försäkringsfinanskostnader (insurance finance expenses)	
Försäkringsfinansresultat	
RESULTAT FÖRE SKATT	

För detta har du följande ytterligare underlag, som visar förändringen av försäkringsskuldens beståndsdelar (diskonterade framtida kassaflöden, riskjustering, vinstmarginal) under året 2018:

Diskonterade framtida kassaflöden	31 dec 2017	0
Nya kontrakt		-54
Försäkringsfinanskostnader		198
Förändring i diskonterade framtida kassaflöden på grund av framtida tjänster		-6
Kassaflöden: premier		2 000
Kassaflöden: administrationskostnader (förväntade)		-10
Kassaflöden: dödsfallsbetalningar (förväntade)		-2
Diskonterade framtida kassaflöden	31 dec 2018	2 127
Riskjustering	31 dec 2017	0
Nya kontrakt		12
Minskning av riskmarginal		-4
Riskjustering	31 dec 2018	8
Vinstmarginal	31 dec 2017	0
Nya kontrakt		42
Förändring i diskonterade framtida kassaflöden på grund av framtida tjänster		6
Minskning av vinstmarginal för tjänster under perioden		-16
Vinstmarginal	31 dec 2018	32

Bolagets resultaträkning för året 2018 enligt framtidens redovisningsregler IFRS 17 är följande:

Försäkringsintäkter (insurance revenue)	32
Försäkringstjänstekostnader (insurance service expenses)	-15
Försäkringstjänsteresultat	17
Tillgångsavkastning (investment return)	218
Försäkringsfinanskostnader (insurance finance expenses)	-198
Försäkringsfinansresultat	20
RESULTAT FÖRE SKATT	37

Försäkringsintäkter är summan av kassaflöden, som frigörs från reserven, (i detta exempel förväntade administrationskostnader av SEK 10 plus förväntade dödsfallsbetalningar av SEK 2) plus minskning av riskmarginal (SEK 4) plus minskning av vinstmarginal (SEK 16).

Försäkringstjänstekostnader är summan av faktiska kassaflöden för administrationskostnader (SEK -15). Inga andra relevanta faktiska kassaflöden fanns i detta exempel.

Tillgångsavkastningen omfattar avkastningen på både fonder (SEK 198) och kassa / bank (SEK 20).

Försäkringsfinanskostnader är som angiven i framrullningen av diskonterade framtida kassaflöden (SEK -198).

Uppgift 3 (max 20 poäng)   Livförsäkring (AD)

Bokför följande affärshändelser för ett svensk livförsäkringsföretag med hjälp av den lagstadgade uppställningsformen (se exempelvis Palmgren). Använd 'debit' och 'kredit' vid konteringen.

a. (3)

Ett avgiftsuttag på SEK 270 görs av försäkringsbolaget för ett fondförsäkringskontrakt. För att verkställa detta säljs försäkringstagarens fondandelar med ett värde lika beloppet ovan. Dessa pengar hamnar på bolagets bankkonto. Boka enligt nettoredovisningsmodellen (unbundling).

270	Debet	G.II Kassa och Bank
270	Kredit	D.2 Fondförsäkringstillgångar
270	Debet	EE.2 Fondförsäkringsåtaganden
270	Kredit	II.4 Övriga tekniska intäkter

b. (3)

Driftskostnader på SEK 100 betalas ut via banköverföring.

100	Kredit	G.II Kassa och Bank
100	Debet	II.8 Driftskostnader

c. (3)

Försäljningsprovisioner på SEK 120 betalas ut via banköverföring. Beloppet aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader.

120	Kredit	G.II Kassa och Bank
120	Debet	H.II Förutbetalda anskaffningskostnader

d. (3)

Redan aktiverade förutbetalda anskaffningskostnader för tidigare år skrivs av med ett belopp på SEK 230.

230	Kredit	H.II Förutbetalda anskaffningskostnader
230	Debet	II.8 Driftskostnader

e. (4)

En sparpremie på SEK 2 000 tas emot från kunden via banköverföring för ett traditionellt livförsäkringskontrakt. 80% av detta belopp, minus en premieavgift på SEK 100, omvandlas till en garanti, vilken genererar ett FTA (livförsäkringsavsättning) på SEK 1 370. Kontraktet har ingen villkorad återbäring. Boka enligt livförsäkringsmodellen.

2 000	Debet	G.II Kassa och Bank
2 000	Kredit	II.1 Premieinkomst
1 370	Debet	II.6 Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar
1 370	Kredit	DD.2 Livförsäkringsavsättning

f. (4)

En sparpremie på SEK 2 000 tas emot från kunden via banköverföring för ett fondförsäkringskontrakt. En premieavgift på SEK 100 tas ut. Den resterande premien investeras en kort stund därefter i investeringsfonder, enligt försäkringstagarens val. Boka enligt nettoredovisningsmodellen (unbundling).

2 000	Debet	G.II Kassa och Bank
1 900	Kredit	EE.2 Fondförsäkringsåtaganden
100	Kredit	II.4 Övriga tekniska intäkter
1 900	Debet	D.2 Fondförsäkringstillgångar
1 900	Kredit	G.II Kassa och Bank

Uppgift 4 (max 20 poäng)

Skadeförsäkring (EO)

a.

Enligt föreskrifterna (se Palmgren sid 84) ska premieinkomst i detta fall räknas hela premien 1200 kr, eftersom den förfaller under 2018. Eftersom ingen premie har intjänats under 2018 så blir hela detta belopp premiereserv. Således

AA	0 kr
DD.1	1200 kr
HH.I	0 kr.

b.

Vi räknar med intjäning pro rata temporis. Vid bokslutet 2019 har då två månader av 24, dvs 100 kr tjänats in och 1100 kr ligger kvar i premiereserven DD.1. Vid bokslutet 2020 har ytterligare 600 tjänats in och kvar i DD.1 ligger 500 kr.

c.

Premieinkomsten under 2019 är noll, den togs redan 2018. Premiereservens IB är 1200 kr enligt a. UB är 1100 kr enligt b. Förändring alltså +100 kr ur resultatsynpunkt.

I.1 100 kr

a. 0

c. +100 kr

d.

Man kan inte höja premien under pågående försäkringsperiod så Hanna och Elis påverkas inte alls. VFAB behöver ett nivå tillägg på 10%, dvs 50 kr. Så DD.1 blir 550 kr. Posten I.1.c skulle utan detta vara $1100 - 500 = 600$ kr. Nu blir den $1100 - 550 = 550$ kr så I.1 *Premieintäkter* blir 50 kr mindre och därmed blir resultatet 50 kr mindre 2020.

e.

Bara (i) är sant. (Citatet kommer från ÅRFL. Övriga påståenden gäller för solvensbalansräkningen.)

Uppgift 5 (max 20 poäng)

Skadeförsäkring (EO)

a.

Kapitalvärdet belastar betalningstrianglar som en engångsutbetalning. Se kompendiet sid 86.

b.

Avsättningen för skadelivräntor ska redovisas under *DD.3 Oreglerade skador* för skadeförsäkringsbolag. Se kompendiet sid. 85.

c.

(i) är korrekt, se kompendiet sid. 24 samt Palmgren sid. 67.

d.

$[(10\% \cdot 57 \text{ mkr})^2 + (9\% \cdot 90 \text{ mkr})^2 + 2 \cdot 0,5 \cdot 10\% \cdot 57 \text{ mkr} \cdot 9\% \cdot 90 \text{ mkr}]^{1/2} = 12 \text{ mkr}$ (avrundat). Se föreläsningbilderna Sak 4, sid. 31.

e.

Säkerhetsreserven tas upp under *BB Obeskattade reserver*. Se Palmgren sid. 72.

f.

Sannolikheten är 0,5% (200-årsrisken). Se föreläsningbilderna Sak 4, sid. 20.